Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammelhandschrift - Cod. Lichtenthal 7

Langton, Stephen

Frankreich (?), [13. Jh.]

Das Buch Kohelet

urn:nbn:de:bsz:31-35356

Visual Library

Quanitate mundi et contemptu temporalium

filii eius et beatissimam predicaverunt vir eius et laudavit
eam. Res. Multe filie congregaverunt divitias tu
supergressa es universas. Sin. Fallax gratia et vana
est mulier timens Dominum ipsa laudabitur. Thau. Date
ei de fructu manuum suarum et laudent eam in portis
opera sua. Incipit ecclesiastes.

Verba ecclesiastes filii David
regis Iherusalem. Vanitas vanitatum I
dixit ecclesiastes. Vanitas vanitatum et omnia
vanitas. Quid habet amplius homo de universo la
bore suo quo laborat sub laborat sub sole. Generatio
preterit et generatio advenit terra autem in eternum stat. Oritur
sol et occidit et ad locum suum revertitur. ibique renascens
gyrat per meridiem et flectitur ad aquilonem. lustrans univer
sa in circuitu pergit spiritus et in circulos suos revertitur. Omnia flu
mina intrant in mare et mare non redundat. Ad locum unde
exeunt flumina revertuntur ut iterum fluant. Cuncte res
difficiles non potest eas homo explicare sermone. Non saturatur
oculus visu. nec auris impletur auditu. Quid est quod fuit?
ipsum quod futurum est. Quid est quod factum est? ipsum quod faciendum est.
Nichil sub sole novum nec valet quisquam dicere ecce hoc
recens est. Iam enim precessit in seculis que fuerunt ante nos. Non
est priorum memoria sed nec eorum quidem que postea futura sunt.
erit recordatio apud eos qui futuri sunt in novissimo. Ego
ecclesiastes fui rex Israel in Iherusalem et proposui in animo meo querere
et investigare sapienter de omnibus que fiunt sub sole. hanc
occupationem pessimam dedit Deus filiis hominum ut occu
parentur in ea. Vidi que fiunt cuncta sub sole. et ecce universa
vanitas et afflictio spiritus. Perversi difficile corriguntur
et stultorum infinitus est numerus. Locutus sum in corde
meo dicens. Ecce magnus effectus sum et precessi sapientia
omnes qui fuerunt ante me in Iherusalem. et mens mea contempla
ta est multa sapienter et didici. Dedique cor meum ut
scirem prudentiam atque doctrinam. erroresque et stulti
ciam. et agnovi quod in his quoque esset labor et afflictio
spiritus. eo quod in multa sapientia multa sit indignatio. et
qui addit scientiam addit et laborem. II
Dixi ego in corde meo vadam et affluam deliciis et
fruar bonis. et vidi quod hoc quoque esset vanitas.
Risum reputavi errorem. et gaudio dixi quid frustra
deciperis. Cogitavi in corde meo abstrahere a vino carnem
meam. ut animum meum transferrem ad sapientiam devitaremque
stulticiam. Donec viderem quid esset utile filiis hominum. quo
facto opus est sub sole numero dierum vite sue. Magnificavi
opera mea. edificavi michi domos. plantavi vineas.
feci ortos et pomaria et consevi ea cuncti generis arboribus.
et extruxi piscinas aquarum ut irrigarem silvam
lignorum germinantium. Possedi servos et ancillas multamque fa
miliam habui. Armenta quoque et magnos ovium greges ultra
omnes qui fuerunt ante me in Iherusalem. Coacervavi michi argentum
et aurum et substantias regum ac provinciarum. Feci michi canto
res et cantatrices et delicias filiorum hominum. ciphos
et urceos in ministerio ad vina fundenda et supergressus
sum opibus omnes qui fuerunt ante me in Iherusalem. Sapientia quoque
perseveravit mecum et omnia que desideraverunt oculi mei non ne
gavi eis. nec prohibui cor meum quin omni voluptate frue
retur. et oblectaret se in his que paraveram. et hanc ratus sum
partem meam. si uterer labore meo. Cumque me convertissem
ad universa opera que fecerant manus mee et ad labores
in quibus frustra sudaveram. vidi in omnibus vanitatem et afflic
tionem animi et nichil permanere sub sole. Transivi ad con
templandam sapientiam erroresque et stulticiam. Quid est
inquam homo ut sequi possit regem factorem suum? Et vi — De sapientia et stulticia
di quod tantum precederet sapientia stulticiam. quantum differt
lux a tenebris. Sapientis oculi in capite eius. stultus
in tenebris ambulat. et didici quod unus utriusque esset interitus.
Et dixi in corde meo. si unus et stulti et meus occasus erit.
quid michi prodest quod maiorem sapientie dedi operam? Locu
tusque cum mente mea. animadverti quod hoc quoque esset vanitas.
Non enim erit memoria sapientis similiter ut stul
ti in perpetuum. et futura tempora oblivione cuncta pariter oper — De morte
ient. Moritur doctus similiter ut indoctus. et idcirco tedu
it me vite mee. videns mala esse universa sub
sole et cuncta vanitatem atque afflictionem spiritus. Rursus
detestatus sum omnem industriam meam. qua sub sole
studiosissime laboravi habiturus heredem post me
quem ignoro utrum sapiens an stultus futurus sit et do
minabitur in laboribus meis quibus desudavi et solli
citus fui et est quicquam tam vanum? Unde cessavi re
nuntiavitque cor meum laborare sub sole. Nam
cum alius laboret in sapientia et doctrina et sollicitudine
homini otioso quesita dimittit. et hoc ergo vanitas et mag
num malum. Quid enim proderit homini de universo labore
suo et afflictione spiritus qua sub sole cruciatus est. Cuncti
dies eius doloribus et erumpnis pleni sunt. nec per noc
tem mente requiescit. et hoc non vanitas est? Nonne me
lius est comedere et bibere et ostendere anime sue bona
de laboribus suis? et hoc de manu Dei est. Quis ita devo
rabit et deliciis affluet ut ego? Homini bono in conspectu
suo dedit Deus sapientiam et scientiam et leticiam. peccatori autem
dedit afflictionem et curam superfluam. ut addat et congre
get et tradat ei qui placuit Deo. Sed et hoc vanitas et cas
sa sollicitudo mentis. III
Omnia tempus habent et suis spatiis transeunt uni
versa sub celo. Tempus nascendi et tempus moriendi. Tempus
plantandi et tempus evellendi quod plantatum est. Tempus
occidendi et tempus sanandi. Tempus destruendi et tem
pus edificandi. Tempus flendi et tempus ridendi. Tempus
plangendi et tempus saltandi. Tempus spargendi
lapides et tempus colligendi. Tempus amplexandi et tem
pus longe fieri ab amplexibus. Tempus acquirendi et tem
pus perdendi. Tempus custodiendi et tempus abiciendi.

afflictio spiritus et vanitas

Tempus scindendi et tempus consuendi. Tempus tacendi et tempus loquendi. Tempus dilectionis et tempus odii. Tempus belli et tempus pacis. Quid habet amplius homo de labore suo? Vidi afflictionem quam dedit Deus filiis hominum ut distendantur in ea. Cuncta fecit bona in tempore suo et mundum tradidit disputationi eorum ut non inveniat homo opus quod operatus est Deus ab initio usque ad finem. Et cognovi quod non esset melius nisi letari et facere bene in vita sua. Omnis enim homo qui comedit et bibit et videt bonum de labore suo hoc donum Dei est. Didici quod omnia opera que fecit Deus perseverent in perpetuum. Non possumus eis quicquam addere nec auferre, que fecit Deus ut timeatur. Quod factum est ipsum permanet. Que futura sunt iam fuerunt, et Deus instaurat quod abiit. Vidi sub sole in loco iudicii impietatem et in loco iusticie iniquitatem. Et dixi in corde meo: iustum et impium iudicabit Dominus, et tempus omnis rei tunc erit. Dixi in corde meo de filiis hominum ut probaret eos Deus et ostenderet similes esse bestiis. Idcirco unus interitus est hominis et iumentorum, et equa utriusque conditio. Sicut moritur homo sic et illa moriuntur. Similiter spirant omnia, et nichil habet homo iumento amplius. Cuncta subiacent vanitati, et omnia pergunt ad unum locum. De terra facta sunt et in terram pariter revertentur. Quis novit si spiritus filiorum Ade ascendat sursum, et si spiritus iumentorum descendat deorsum? Et deprehendi nichil esse melius quam letari hominem in opere suo, et hanc esse partem illius. Quis enim eum adducet ut post se futura cognoscat?

IIII

Verti me ad alia et vidi calumpnias que sub sole geruntur, et lacrimas innocentium, et consolatorem neminem, nec posse resistere eorum violentie cunctorum auxilio destitutos. Et laudavi magis mortuos quam viventes, et feliciorem utroque iudicavi qui necdum natus est, nec vidit mala que sub sole fiunt. Rursus contemplatus sum omnes labores hominum et industrias. Animadverti patere invidie proximi, et in hoc ergo vanitas et cura superflua est. Stultus complicat manus suas et comedit carnes suas dicens: Melius est pugillus cum requie quam plena utraque manus cum labore et afflictione animi. Considerans repperi et aliam vanitatem sub sole. Unus est et secundum non habet, non filium, non fratrem, et tamen laborare non cessat, nec satiantur oculi eius divitiis, nec recogitat dicens: cui laboro et fraudo animam meam bonis? In hoc quoque vanitas est et afflictio pessima. Melius est ergo duos simul esse quam unum. Habent enim emolumentum societatis sue. Si unus ceciderit ab altero fulcietur. Ve soli, quia cum ceciderit non habet sublevantem se. Et si dormierint duo fovebuntur mutuo; unus quomodo calefiet? Et si quispiam prevaluerit contra unum, duo resistunt ei. Funiculus triplex difficile rumpitur. Melior est puer pauper et sapiens rege sene et stulto qui nescit providere in posterum. Quod et de carcere cathenisque interdum quis egrediatur ad regnum, et alius natus in regno inopia consumatur. Vidi cunctos viventes qui ambulant sub sole cum adolescente secundo qui consurget pro eo. Infinitus numerus est populi omnium qui fuerunt ante eum, et qui postea futuri sunt non letabuntur in eo. Sed et hoc vanitas et afflictio spiritus. Custodi pedem tuum ingrediens in domum Dei, et appropinqua ut audias. Multo enim melior est obedientia quam stultorum victime, qui nesciunt quid faciant mali.

V

Ne temere quid loquaris, neque cor tuum sit velox ad proferendum sermonem coram Deo. Deus enim in celo et tu super terram, idcirco sint pauci sermones tui. Multas curas sequuntur sompnia, et in multis sermonibus invenitur stultitia. Si quid vovisti Deo ne moreris reddere. Displicet enim ei infidelis et stulta promissio. Sed quodcumque voveris redde. Multoque melius est non vovere quam post votum promissa non reddere. Ne dederis os tuum ut peccare facias carnem tuam, neque dicas coram angelo: Non est providentia. Ne forte iratus Deus super sermones tuos dissipet cuncta opera manuum tuarum. Ubi multa sunt sompnia plurime vanitates et sermones innumeri; tu vero Deum time. Si videris calumpnias egenorum et violenta iudicia et subverti iusticiam in provincia, non mireris super hoc negotio, quia excelso alius excelsior est, et super hos quoque eminentiores sunt alii, et insuper universe terre rex imperat servienti. Avarus non implebitur pecunia, et qui amat divitias fructum non capiet ex eis. Et hoc ergo vanitas. Ubi multe sunt opes multi et qui comedunt eas. Et quid prodest possessori nisi quod cernit divitias oculis suis? Dulcis est sompnus operanti sive parum sive multum comedat. Saturitas autem divitis non sinit dormire eum. Est et alia infirmitas pessima quam vidi sub sole: divitie conservate in malum domini sui. Pereunt enim in afflictione pessima. Generavit filium qui in summa egestate erit. Sicut egressus est nudus de utero matris sue sic revertetur, et nichil auferet secum de labore suo. Miserabilis prorsus infirmitas: quomodo venit sic revertetur. Quid ergo prodest ei quod laboravit in ventum? Cunctis diebus vite sue comedit in tenebris et in curis multis et in erumpna atque tristicia. Hoc itaque mihi visum est bonum ut comedat quis et bibat et fruatur leticia ex labore suo quo laboravit ipse sub sole numero dierum vite sue quos dedit ei Deus, et hec est pars illius. Et omni homini cui dedit Deus divitias atque substantiam, potestatemque ei tribuit ut comedat ex eis et fruatur parte sua et letetur de labore suo, hoc est donum Dei. Non enim satis recordabitur dierum vite sue eo quod Deus occupet deliciis cor eius.

VI

Est et aliud malum quod vidi sub sole, et quidem frequens apud homines. Vir cui dedit Deus divitias et substantiam et honorem, et nichil deest anime eius ex omnibus que desiderat, nec tribuit ei potestatem Deus ut comedat ex eo, sed homo extraneus vorabit illud. Hoc vanitas et magna miseria est. Si genuerit quispiam centum liberos et vixerit multos annos, et plures dies etatis habuerit, et anima illius non utatur bonis substantie sue, sepulturaque careat, de hoc ego pronun

estimat hanc vitam et eternam

quo omnia revertuntur itaque

laudat mortuos ...

sociis et solidatibus

de duobus sociis

xviii. b. Iac. ii. b. Iob. xxiii. d. ... xvi. b. ... xxiii. c. ...

quid spatia Deo ... magna ...

tio quod melior illo sit abortivus. Frustra enim venit
et pergit ad tenebras et oblivione delebitur nomen eius. Non
vidit solem neque cognovit distantiam boni et mali. Etiam
si duobus milibus annis vixerit et non fuerit perfruitus bo
nis. Nonne ad unum locum properant omnia. Omnis labor hominis
in ore eius, sed anima illius non implebitur bonis. Quid habet amplius
sapiens ab stulto et quid pauper nisi ut pergat illuc ubi est vi
ta. Melius est videre quod cupias quam desiderare quod nes
cias. Sed et hoc vanitas est et presumptio spiritus. Qui futurus est
iam vocatum est nomen eius. Et scitur quod homo sit et non possit contra
fortiorem se in iudicio contendere. Verba sunt plurima multamque
in disputando habentia vanitatem. Quid necesse est homini maio
ra se querere cum ignoret quid conducat sibi in vita sua in nu
mero dierum peregrinationis sue et tempore quod velut umbra pre
terit. Aut quis ei poterit indicare quid post eum futurum sub
sole sit. Melius est nomen bonum quam unguenta preciosa
et dies mortis die nativitatis. Melius est ire ad do
mum luctus quam ad domum convivii. In illa enim finis cunc
torum admonetur hominum et vivens cogitat quid futurum
sit. Melior est ira risu quia per tristitiam vultus corrigitur
animus delinquentis. Cor sapientium ubi tristitia est et cor
stultorum ubi letitia. Melius est a sapiente corripi quam
stultorum adulatione decipi. Quia sicut sonitus spinarum
ardentium sub olla sic risus stulti. Sed et hoc vanitas. Ca
lumpnia conturbat sapientem et perdet robur cordis illius.
Melior est finis orationis quam principium. Melior est pa
tiens arrogante.

VII

Ne velox sis ad irascendum quia ira in sinu stulti
requiescit. Ne dicas quid putas cause est quod priora
tempora meliora fuere quam nunc sunt. Stulta est enim huius
modi interrogatio. Utilior est sapientia cum divitiis et magis
prodest videntibus solem. Sicut enim protegit sapientia sic prote
git pecunia. Hoc autem plus habet eruditio et sapientia quod vitam
tribuunt possessori suo. Considera opera dei quod nemo possit
corrigere quem ille despexerit. In die bona fruere bonis
et malam diem precave. Sicut enim hanc sic et illam fecit deus
ut non inveniat homo contra eum iustas querimonias. Hec quoque vidi
in diebus vanitatis mee. Iustus perit in iustitia sua et im
pius multo vivit tempore in malitia sua. Noli esse iustus
multum neque plus sapias quam necesse est ne obstupescas. Ne
impie agas multum et noli esse stultus ne moriaris in tempore
non tuo. Bonum est te sustentare iustum. Sed et ab illo ne sub
trahas manum tuam quia qui deum timet nichil negligit.
Sapientia confortavit sapientem super decem principes civitatis.
Non est enim homo iustus in terra qui faciat bonum et non peccet.
Sed et cunctis sermonibus qui dicuntur ne accommodes cor tuum
ne forte audias servum tuum maledicentem tibi. Scit enim tua
conscientia quia et tu crebro maledixisti aliis. Cuncta temp
tavi in sapientia. Dixi sapiens efficiar et ipsa longius re
cessit a me multo magis quam erat et alta profunditas
quis inveniet eam. Lustravi universa animo meo ut scirem et con
siderarem sapientiam et rationem et ut cognoscerem impie
tatem stulti et errorem imprudentium. Et inveni amario
rem morte mulierem que laqueus venatorum est et sagena
cor eius. Vincla sunt manus illius. Qui placet deo effugiet illam.
Qui autem peccator est capietur ab illa. Ecce hoc inveni dixit eccle
siastes unum et alterum ut invenirem rationem quam adhuc
querit anima mea et non inveni. Virum de mille unum repperi,
mulierem ex omnibus non inveni. Solummodo hoc inveni quod fecerit deus
hominem rectum et ipse se infinitis miscuerit questionibus.
Quis talis ut sapiens est et quis cognovit solutionem verbi.

VIII

(sapientia; de preceptis)

Sapientia hominis lucet in vultu eius et potentissimus
faciem illius commutabit. Ego os regis observo et
precepta iuramenti dei. Ne festines recedere a facie
eius neque permaneas in opere malo quia omne quod voluerit fa
ciet et sermo illius potestate plenus est. Nec dicere ei quisquam
potest quare ita facis. Qui custodit preceptum non experietur quicquam
mali. Tempus et responsionem cor sapientis intelligit. Omni
negotio tempus est et opportunitas et multa hominis afflictio
quia ignorat preterita et ventura. Nullo scire potest nuntio. Non
est in hominis ditione prohibere spiritum. Nec habet potestatem in die
mortis. Nec sinitur quiescere ingruente bello. Neque salvabit
impietas impium. Omnia hec consideravi et dedi cor meum in cunctis
operibus que fiunt sub sole. Interdum dominatur homo homini in
malum suum. Vidi impios sepultos qui etiam adhuc vi
verent in loco sancto erant et laudabantur in civitate quasi
iustorum operum. Sed et hoc vanitas est. Etenim quia non profertur
cito contra malos sententia absque ullo timore filii hominum
perpetrant mala. Attamen peccator ex eo quod centies facit
malum et per patientiam sustentatur ego cognovi quod erit
bonum timentibus deum qui verentur faciem eius. Non sit bonum
impio nec prolongentur dies eius sed quasi umbra transeant qui
non timent faciem domini. Est et alia vanitas que fit super
terram.

IX

Sunt iusti quibus multa proveniunt quasi opera egerint impiorum
et sunt impii qui ita securi sunt quasi iustorum facta habeant.
Sed et hoc vanissimum iudico. Laudavi igitur letitiam
quod non esset homini bonum sub sole nisi quod comederet et biberet
atque gauderet et hoc solum secum auferret de labore
suo in diebus vite sue quos dedit ei deus sub sole. Et apposui
cor meum ut scirem sapientiam et intelligerem distentionem
que versatur in terra. Est homo qui diebus et noctibus somnum oculis non
capit. Et intellexi quod omnium operum dei nullam possit homo inve
nire rationem eorum que fiunt sub sole. Et quanto plus la
boraverit ad querendum tanto minus inveniat. Etiam si di
xerit sapiens se nosse non poterit reperire. Omnia hec tractavi
in corde meo ut curiose intelligerem. Sunt iusti atque sapi
entes et opera eorum in manu dei et tamen nescit homo utrum
amore an odio dignus sit. Sed omnia in futurum servantur incer
ta eo quod universa eque eveniant iusto et impio bono et
malo mundo et immundo immolanti victimas et sacrifi
cia contempnenti. Sicut bonus sic et peccator ut periurus ita

(margin: odio / amore)

(margin gloss) Iob. xxi. f. [illegible]

et ille quod iuratum dicebat. hoc est pessimum inter omnia que sub sole fiunt. quia eadem cunctis eveniunt. Unde et corda filiorum hominum implentur malitia et contemptu in vita sua. et post hec ad inferos deducentur. Nemo est qui semper vivat et qui huius rei habeat fiduciam. Melior est canis vivus leone mortuo. Viventes enim sciunt se esse morituros. mortui vero nichil noverunt amplius. nec habent ultra mercedem. quia oblivioni tradita est memoria eorum. Amor quoque et odium et invidia simul perierunt. nec habent partem in hoc seculo. et in opere quod sub sole geritur. Vade ergo et comede in leticia panem tuum. et bibe cum gaudio vinum tuum. quia deo placent opera tua. Omni tempore sint vestimenta tua candida. et oleum de capite tuo non deficiat. Perfruere vita cum uxore quam diligis cunctis diebus vite instabilitatis tue. que data sunt tibi sub sole omni tempore vanitatis tue. Hec est enim pars in vita et in labore tuo quo laboras sub sole. Quodcumque potest manus tua facere instanter operare. quia nec opus nec ratio nec scientia nec sapientia erunt apud inferos quo tu properas. Verti me ad aliud et vidi sub sole nec velocium esse cursum. nec fortium bellum. nec sapientium panem. nec doctorum divitias. nec artificum gratiam. sed tempus casumque in omnibus. Nescit homo finem suum. sed sicut pisces capiuntur hamo. et sicut aves comprehenduntur laqueo. sic capiuntur homines tempore malo. cum eis extemplo supervenerit. Hanc quoque vidi sub sole sapientiam. et probavi maximam. Civitas parva et pauci in ea viri. venit contra eam rex magnus et vallavit eam. extruxitque munitiones per gyrum. et perfecta est obsidio. Inventusque est in ea vir pauper et sapiens. et liberavit urbem per sapientiam suam. et nullus deinceps recordatus est hominis illius pauperis. Et dicebam meliorem esse sapientiam fortitudine. Quomodo ergo sapientia pauperis contempta est. et verba eius non sunt audita. Verba sapientium audiuntur in silentio plus quam clamor principis inter stultos. Melior est sapientia quam arma bellica. et qui in uno peccaverit multa bona perdet.

X.

Musce morientes perdunt suavitatem unguenti. Preciosior est sapientia et gloria parva ad tempus stulticia. Cor sapientis in dextera eius. et cor stulti in sinistra illius. Sed et in via stultus ambulans cum ipse insipiens sit. omnes stultos estimat. Si spiritus potestatem habentis ascenderit super te. locum tuum ne dimiseris. quia curatio cessare faciet peccata maxima. Est malum quod vidi sub sole. quasi per errorem egrediens a facie principis. positum stultum in dignitate sublimi. et divites sedere deorsum. Vidi servos in equis. et principes ambulantes quasi servos super terram. Qui fodit foveam incidet in eam. et qui dissipat sepem mordebit eum coluber. Qui transfert lapides affligetur in eis. et qui scindit ligna vulnerabitur ab eis. Si retunsum fuerit ferrum. et hoc non ut prius. sed hebetatum fuerit multo labore exacuetur. et post industriam sequetur sapientia. Si mordeat serpens in silentio. nichil eo minus habet qui occulte detrahit. Verba oris sapientis gratia. et labia insipientis precipitabunt eum. Inicium verborum eius stulticia. et novissimum oris illius error pessimus. Stultus verba multiplicat. ignorat homo quid ante se fuerit. et quid post futurum est quis illi poterit indicare. Labor stultorum affliget eos. qui nesciunt in urbem pergere. Ve tibi terra cuius rex est puer. et cuius principes mane comedunt. Beata terra cuius rex nobilis est. et cuius principes vescuntur in tempore suo. ad reficiendum. et non ad luxuriam. In pigriciis humiliabitur contignatio. et in infirmitate manuum perstillabit domus. In risu faciunt panem ac vinum ut epulentur viventes. et pecunie obediunt omnia. In cogitatione tua regi ne detrahas. et in secreto cubiculi tui ne maledixeris diviti. quia et aves celi portabunt vocem tuam. et qui habet pennas annuntiabit sententiam.

XI.

Mitte panem tuum super transeuntes aquas. quia post multa tempora invenies illum. Da partem septem necnon et octo. quia ignoras quid futurum sit mali super terram. Si repleta fuerint nubes pluviam super terram effundent. Si ceciderit lignum ad austrum aut ad aquilonem. in quocumque loco ceciderit ibi erit. Qui observat ventum non seminat. et qui considerat nubes numquam metet. Quomodo ignoras que sit via spiritus. et qua ratione compingantur ossa in ventre pregnantis. sic nescis opera dei qui fabricator est omnium. Mane semina semen tuum. et vespere non cesset manus tua. quia nescis quid magis oriatur hoc aut illud. et si utrumque simul melius erit. Dulce lumen et delectabile est oculis videre solem. Si annis multis vixerit homo et in his omnibus letatus fuerit. meminisse debet tenebrosi temporis et dierum multorum. Qui cum venerint vanitatis arguentur preterita. Letare ergo iuvenis in adolescentia tua. et in bono sit cor tuum in diebus iuventutis tue. et ambula in viis cordis tui. et in intuitu oculorum tuorum. et scito quod pro omnibus his adducet te deus in iudicium. Aufer iram a corde tuo. et amove malitiam a carne tua. Adolescentia enim et voluptas vana sunt.

XII.

Memento creatoris tui in diebus iuventutis tue. antequam veniat tempus afflictionis. et appropinquent anni de quibus dicas non michi placent. Antequam tenebrescat sol. et lumen et luna et stelle. et revertantur nubes post pluviam. quando commovebuntur custodes domus. et nutabunt viri fortissimi. et ociose erunt molentes in minuto numero. et tenebrescent videntes per foramina. et claudent ostia in platea in humilitate vocis molentis. et consurgent ad vocem volucris. et obsurdescent omnes filie carminis. Excelsa quoque timebunt et formidabunt in via. florebit amigdalus. impinguabitur locusta. Dissipabitur capparis. quoniam ibit homo in domum eternitatis sue. et circuibunt in platea plangentes. Antequam rumpatur funiculus argenteus. et recurrat vitta aurea. et conteratur hydria super fontem. et confringatur rota super cisternam. et revertatur pulvis in terram suam unde erat. et spiritus redeat ad dominum qui dedit illum. Vanitas vanitatum

dixit ecclesiastes, vanitas omnia vanitas. Cumque esset sapientissimus ecclesiastes docuit populum et enarravit que fecerat, et investigans composuit parabolas multas. Quesivit verba utilia, et conscripsit sermones rectissimos ac veritate plenos. Verba sapientium sicut stimuli, et quasi clavi in altum defixi, que per magistrorum consilium data sunt a pastore uno. His amplius fili mi ne requiras. Faciendi plures libros nullus est finis, frequensque meditatio carnis afflictio est. Finem loquendi omnes pariter audiamus. Deum time, et mandata illius observa. Hoc est enim omnis homo, et cuncta que fiunt adducet deus in iudicium pro omni errato, sive bonum sive malum sit.

Incipiunt cantica canticorum.

I

Osculetur me osculo oris sui, quia meliora sunt ubera tua vino, fragrantia unguentis optimis. Oleum effusum nomen tuum, ideo adolescentule dilexerunt te. Trahe me post te, curremus in odore unguentorum tuorum. Introduxit me rex in cellaria sua, exultabimus et letabimur in te, memores uberum tuorum super vinum. Recti diligunt te. Nigra sum sed formosa filie Ierusalem, sicut tabernacula cedar, sicut pelles Salomonis. Nolite me considerare quod fusca sim, quia decoloravit me sol. Filii matris mee pugnaverunt contra me, posuerunt me custodem in vineis; vineam meam non custodivi. Indica michi quem diligit anima mea, ubi pascas, ubi cubes in meridie, ne vagari incipiam post greges sodalium tuorum. Si ignoras te o pulcherrima inter mulieres, egredere et abi post vestigia gregum, et pasce edos tuos iuxta tabernacula pastorum. Equitatui meo in curribus pharaonis assimilavi te amica mea. Pulchre sunt gene tue sicut turturis, collum tuum sicut monilia. Murenulas aureas faciemus tibi vermiculatas argento. Dum esset rex in accubitu suo, nardus mea dedit odorem suum. Fasciculus mirre dilectus meus michi. In vineis engaddi. Ecce tu pulchra es amica mea, ecce tu pulchra, oculi tui columbarum. Ecce tu pulchra es dilecte mi, et decorus. Lectulus noster floridus. Tigna domorum nostrarum cedrina, laquearia nostra cypressina.

II

Ego flos campi et lilium convallium. Sicut lilium inter spinas sic amica mea inter filias. Sicut malum inter ligna silvarum sic dilectus meus inter filios. Sub umbra illius quem desideraveram sedi, et fructus eius dulcis gutturi meo. Introduxit me in cellam vinariam, ordinavit in me caritatem. Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo. Leva eius sub capite meo, et dextera illius amplexabitur me. Adiuro vos filie Ierusalem per capreas cervosque camporum ne suscitetis neque evigilare faciatis dilectam quoadusque ipsa velit. Vox dilecti mei. Ecce iste venit saliens in montibus, transiliens colles. Similis est dilectus meus capree hinnuloque cervorum. En ipse stat post parietem nostrum, despiciens per fenestras, prospiciens per cancellos. En dilectus meus loquitur michi. Surge propera amica mea, columba mea, formosa mea, et veni. Iam enim hiems transiit, imber abiit et recessit. Flores apparuerunt in terra nostra, tempus putationis advenit. Vox turturis audita est in terra nostra. Ficus protulit grossos suos. Vinee florentes dederunt odorem. Surge amica mea sponsa mea, et veni columba mea in foraminibus petre, in caverna macerie. Ostende michi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis. Vox enim tua dulcis, et facies tua decora. Capite nobis vulpes parvulas que demoliuntur vineas. Nam vinea nostra floruit. Dilectus meus michi et ego illi, qui pascitur inter lilia. Donec aspiret dies et inclinentur umbre. Revertere, similis esto dilecte mi capree aut hinnulo cervorum super montes bether.

III

In lectulo meo per noctes quesivi quem diligit anima mea. Quesivi illum et non inveni. Surgam et circuibo civitatem per vicos et plateas, queram quem diligit anima mea. Quesivi illum et non inveni. Invenerunt me vigiles qui custodiunt civitatem. Num quem diligit anima mea vidistis? Paululum cum pertransissem eos, inveni quem diligit anima mea. Tenui eum nec dimittam donec introducam illum in domum matris mee, et in cubiculum genitricis mee. Adiuro vos filie Ierusalem per capreas cervosque camporum, ne suscitetis neque evigilare faciatis dilectam donec ipsa velit. Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus mirre et thuris et universi pulveris pigmentarii? En lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israel, omnes tenentes gladios et ad bella doctissimi. Uniuscuiusque ensis super femur suum propter timores nocturnos. Ferculum fecit sibi rex Salomon de lignis libani. Columnas eius fecit argenteas, reclinatorium aureum, ascensum purpureum. Media caritate constravit propter filias Ierusalem. Egredimini et videte filie syon regem Salomonem in diademate quo coronavit eum mater sua in die desponsationis illius et in die leticie cordis eius.

IIII

Quam pulchra es amica mea, quam pulchra es. Oculi tui columbarum, absque eo quod intrinsecus latet. Capilli tui sicut greges caprarum que ascenderunt de monte galaad. Dentes tui sicut greges tonsarum que ascenderunt de lavacro, omnes gemellis fetibus et sterilis non est inter eas. Sicut vitta coccinea labia tua, et eloquium tuum dulce. Sicut fragmen mali punici ita gene tue, absque eo quod intrinsecus latet. Sicut turris david collum tuum que edificata est cum propugnaculis, mille clipei pendent ex ea, omnis armatura fortium. Duo ubera tua sicut duo hinnuli capree gemelli qui pascuntur in liliis. Donec aspiret dies et inclinentur umbre, vadam ad montem mirre et ad collem thuris. Tota pulchra es amica mea, et macula non est in te. Veni de libano sponsa mea, veni de libano, veni. Coronaberis de capite amana, de vertice sanir et hermon, de cubilibus leonum, de montibus pardorum. Vulnerasti cor meum soror mea sponsa, vulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum et in uno crine colli tui. Quam pulchre sunt mamme tue soror mea sponsa. Pulchriora ubera tua vino, et odor unguentorum tuorum super omnia aro